

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.12.2011
KOM(2011) 880 wersja ostateczna
2011/0431 (APP)

Wniosek

DECYZJA RADY

**ustanawiająca wieloletnie ramy prac
dla Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2013-2017**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Podstawa i cele wniosku

Dnia 15 lutego 2007 r. Rada przyjęła rozporządzenie (WE) nr 168/2007 (zwane dalej „rozporządzeniem”)¹ ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „agencją”). Agencja rozpoczęła działalność w dniu 1 marca 2007 r.

Celem agencji jest dostarczanie odpowiednim instytucjom, organom, biurom i agencjom Unii oraz jej państw członkowskich pomocy i wiedzy fachowej w zakresie praw podstawowych przy wdrażaniu przez nie prawa unijnego w celu zapewnienia pełnego poszanowania praw podstawowych przez te instytucje i organy przy podejmowaniu przez nie środków lub określaniu kierunków działań w dziedzinach należących do ich kompetencji. Zadania powierzone agencji obejmują gromadzenie i analizowanie informacji oraz danych, doradztwo poprzez sporządzanie sprawozdań i opinii oraz współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i zwiększenie świadomości w zakresie praw podstawowych. Agencja nie jest uprawniona do rozstrzygania kwestii legalności aktów Unii, ani też do spełniania obowiązków państw członkowskich wynikających z prawa Unii.

Zgodnie z art. 5 rozporządzenia dziedziny tematyczne działalności agencji określa się w wieloletnich ramach prac obowiązujących przez okres pięcioletni. Agencja wykonuje wspomniane powyżej zadania w obrębie tych tematycznych dziedzin. Wieloletnie ramy prac nie stanowią programu prac. Programy prac agencji są przyjmowane corocznie przez jej zarząd w obrębie tematycznych dziedzin określonych w wieloletnich ramach prac. Na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji wystosowany na mocy art. 4 ust. 1 lit. c) i d) rozporządzenia, prace agencji mogą wykraczać poza wspomniane dziedziny – pod warunkiem, że pozwalają na to jej zasoby ludzkie i finansowe.

Celem niniejszego wniosku jest ustanowienie wieloletnich ram prac agencji na lata 2013-2017, zgodnie z wymogami art. 5 rozporządzenia. Obecne wieloletnie ramy prac (na lata 2007-2012) wygasną z końcem roku 2012.

1.2. Wieloletnie ramy prac na lata 2007 – 2012

W dniu 28 lutego 2008 r. Rada przyjęła decyzję 2008/203/WE w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 168/2007 w odniesieniu do przyjęcia wieloletnich ram prac Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2007–2012². W artykule 2 przedmiotowej decyzji określono następujące dziedziny tematyczne:

- a) *rasizm, ksenofobia i podobne formy nietolerancji;*
- b) *dyskryminacja ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, dyskryminacja ze względu na przynależność do mniejszości oraz dyskryminacja*

¹ Dz.U. L 53 z 22.2.2007, s. 1

² Dz.U. L 63 z 7.3.2008, s. 14

ze względu na wszelkie połączenie powyższych cech (dyskryminacja różnego rodzaju);

- c) odszkodowanie dla ofiar;*
- d) prawa dziecka, w tym ochrona dzieci;*
- e) azyl, imigracja i integracja migrantów;*
- f) wizy i kontrola granic;*
- g) udział obywateli Unii w demokratycznym funkcjonowaniu Unii;*
- h) społeczeństwo informacyjne, w szczególności poszanowanie życia prywatnego i ochrona danych osobowych;*
- i) dostęp do skutecznego i niezawisłego wymiaru sprawiedliwości.*

1.3. Elementy wieloletnich ram prac

Wieloletnie ramy prac określają tematyczne dziedziny działalności agencji i muszą być oparte na szeregu elementów określonych w art. 5 ust. 2 rozporządzenia, wraz z zakresem działalności agencji określonym w art. 3. Są to następujące warunki:

(i) agencja wykonuje swoje zadania w ramach kompetencji Unii określonych w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej³;

(ii) wieloletnie ramy prac obejmują okres pięciu lat⁴;

(iii) wieloletnie ramy prac muszą być zgodne z priorytetami Unii Europejskiej i należyte uwzględniać wskazówki wynikające z rezolucji Parlamentu Europejskiego i konkluzji Rady w dziedzinie praw podstawowych⁵ (zob. pkt 1.4 poniżej);

(iv) wieloletnie ramy prac muszą należyte uwzględniać zasoby finansowe i ludzkie agencji⁶. Należy tu zauważyć, że zasoby finansowe Agencji na rok 2013 zostały ustalone w ramach finansowych załączonych do Porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami z dnia 17 maja 2006 r.⁷ oraz przedstawione w dokumencie nr V „Programowanie finansowe na lata 2008-2013” preliminarza Komisji na 2008 r.⁸ W odniesieniu do okresu 2014-2017 zostaną one ustalone w ramach limitów określonych w wieloletnich ramach finansowych na lata 2014-2020.

³ Art. 3 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 168/2007 ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁴ Art. 5 ust. 2 lit. a) rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁵ Art. 5 ust. 2 lit. c) rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁶ Art. 5 ust. 2 lit. d) rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

⁷ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.

⁸ SEC(2007) 500 wersja ostateczna z dnia 2 maja 2007 r.

(v) Wieloletnie ramy prac muszą zawierać postanowienia mające na celu zapewnienie komplementarności w stosunku do kompetencji innych organów, biur i agencji Unii, a także Rady Europy i innych międzynarodowych organizacji działających w dziedzinie praw podstawowych⁹. Najistotniejszymi agencjami i organami Unii w kontekście niniejszego wniosku są Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO)¹⁰, Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX)¹¹, Europejska Sieć Migracyjna¹², Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE)¹³, Europejski Inspektor Ochrony Danych (EDPS)¹⁴, Europejska Jednostka Współpracy Sądowej (Eurojust)¹⁵, Europejski Urząd Policji (Europol)¹⁶, Europejskie Kolegium Policyjne (CEPOL)¹⁷, Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości¹⁸ oraz Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound)¹⁹.

Wśród tematycznych dziedzin określonych w ramach prac muszą znajdować się obejmować takie kwestie jak zwalczanie rasizmu, ksenofobii i podobnych form nietolerancji²⁰.

1.4. Parlament Europejski i Rada

Zgodnie z wymogami art. 5 ust. 2 lit. c) wieloletnie ramy prac muszą być zgodne z priorytetami Unii Europejskiej i muszą należycie uwzględniać wskazówki wynikające z rezolucji Parlamentu Europejskiego i konkluzji Rady w dziedzinie praw podstawowych. W rezolucjach Parlamentu Europejskiego przyjętych w ostatnich latach poruszone zostały następujące kwestie związane z prawami podstawowymi²¹:

- ochrona danych osobowych i prywatności;
- prawa dzieci; wszelkie formy przemocy wobec dzieci, w szczególności wykorzystywanie seksualne dzieci oraz pornografia dziecięca; dzieci migrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców; małoletni bez opieki; ubóstwo dzieci i praca dzieci; wymiar sprawiedliwości dla młodzieży; pomoc dla dzieci; uczestnictwo dzieci;

⁹ Art. 5 ust. 2 lit. e) rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

¹⁰ Rozporządzenie Rady (UE) nr 439/2010 (Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11)

¹¹ Ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004 (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1)

¹² Ustanowiona decyzją Rady 2008/381/WE (Dz.U. L 131 z 21.5.2008, s. 7).

¹³ Ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 1922/2006 (Dz.U. L 403 z 30.12.2006, s. 9).

¹⁴ Ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

¹⁵ Ustanowiona decyzją Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

¹⁶ Ustanowiony decyzją Rady 2009/371/WSiSW (Dz.U. L 121 z 15.5.2009, s. 37).

¹⁷ Ustanowione decyzją Rady 2005/681/WSiSW (Dz.U. L 256 z 1.10.2005, s. 63).

¹⁸ Ustanowiona rozporządzeniem (UE) nr 1077/2011 (Dz.U. L 286 z 1.11.2011, s. 1)

¹⁹ Ustanowiona rozporządzeniem (EWG) nr 1365/75 (Dz.U. L 139 z 30.5.1975, s. 1).

²⁰ Art. 5 ust. 2 lit. b) rozporządzenia ustanawiającego Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

²¹ rezolucje z dnia 14.1.2009 r., 3.2.2009 r., 19.2.2009 r., 10.3.2009 r., 11.3.2009 r., 12.3.2009 r., 24.3.2009 r., 26.3.2009 r., 2.4.2009 r., 22.4.2009 r., 24.4.2009 r., 7.5.2009 r., 17.9.2009 r., 25.11.2009 r., 26.11.2009 r., 10.2.2010 r., 25.3.2010 r., 5.5.2010 r., 18.5.2010 r., 15.6.2010 r., 17.6.2010 r., 7.9.2010 r., 9.9.2010 r., 22.9.2010 r., 20.10.2010 r., 23.11.2010 r., 14.12.2010 r., 15.12.2010 r., 19.1.2011 r., 8.3.2011 r., 9.3.2011 r., 10.3.2011 r., 24.3.2011 r., 5.4.2011 r. i [].

- sądownictwo w sprawach karnych i cywilnych; prawa jednostek w postępowaniu karnym;
- ochrona ofiar;
- prawa obywatelskie i prawo do swobodnego przemieszczania się;
- wykluczenie i stygmatyzacja Romów;
- rasizm i ksenofobia;
- tworzenie profili – zwłaszcza w oparciu o pochodzenie etniczne i rasę – w dziedzinie walki z terroryzmem, egzekwowania prawa, imigracji, ceł i kontroli granicznej;
- niedyskryminacja i równość traktowania;
- ochrona mniejszości narodowych, prawa mniejszości;
- równość płci, prawa kobiet, przemoc wobec kobiet, okaleczanie żeńskich narządów płciowych;
- homofobia i dyskryminacja ze względu na orientację seksualną,
- sprawy dotyczące osób niepełnosprawnych i dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność
- dyskryminacja ze względu na wiek;
- wolność wypowiedzi; wolność prasy i pluralizm mediów;
- wolność religii i dyskryminacja ze względu na religię lub przekonania;
- bezpieczeństwo i podstawowe wolności w internecie;
- prawa własności intelektualnej;
- azyl oraz wspólny europejski system azylowy;
- imigracja i kontrola granic;
- integracja migrantów;
- prawa socjalne;
- ubóstwo i wykluczenie społeczne;
- prawo do opieki zdrowotnej;
- prawa konsumentów;
- handel ludźmi;
- walka z terroryzmem;

- poszanowanie różnorodności kulturowej, religijnej i językowej;
- pamięć o zbrodniach popełnionych przez reżimy totalitarne.

W konkluzjach Rady Europejskiej przyjętych w ostatnich latach poruszone zostały następujące kwestie związane z prawami podstawowymi²²:

- ochrona danych osobowych i prywatności;
- europejska przestrzeń sprawiedliwości;
- prawa dziecka;
- równość płci;
- europejska polityka migracyjna, w tym Europejski pakt o imigracji i azylu, wspólny europejski system azylowy, sprawy wizowe i kontrola granic;
- handel ludźmi;
- prawa socjalne;
- strategia bezpieczeństwa wewnętrznego;
- prawa własności intelektualnej.

2. KONSULTACJE

Podczas przygotowywania wniosku Komisja zasięgnęła opinii zarządu Agencji Praw Podstawowych i otrzymała wstępne informacje w dniu 8 czerwca 2011 r. W dniu 18 października 2011 r. zarząd przedstawił informacje będące wynikiem konsultacji z platformą praw podstawowych agencji, która jest siecią umożliwiającą współpracę ze społeczeństwem obywatelskim. Komisja uwzględniła uwagi przedstawione podczas konsultacji w sprawie przedmiotowego wniosku.

Zarząd określił następujące dziedziny tematyczne:

- a) skuteczna ochrona sądowa, w tym dostęp do wymiaru sprawiedliwości;*
- b) ofiary przestępstw;*
- c) współpraca wymiarów sprawiedliwości;*
- d) współpraca policyjna;*
- e) imigracja i integracja migrantów, kontrola graniczna i wizy; azyl;*
- f) rasizm, ksenofobia i podobne formy nietolerancji;*

²² Posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 18/19.6.2009 r., 29/30.10.2009 r., 10/11.12.2009 r., 17.6.2010 r., 4.2.2011 r. i [].

g) integracja Romów;

h) dyskryminacja w rozumieniu art. 21 Karty praw podstawowych;

i) uczestnictwo w niezależnym ramowym programie działania UE zgodnie z art. 33 ust. 2 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;

j) prawa dziecka;

k) informacja, prywatność i dane osobowe;

l) prawa społeczne.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1. Kontekst proponowanego działania

Oprócz elementów wymaganych zgodnie z rozporządzeniem (zob. pkt 1.3 powyżej), przy sporządzaniu niniejszego wniosku Komisja wzięła pod uwagę następujące aspekty:

(i) Wejście w życie Traktatu z Lizbony i jego wpływ na działalność agencji. Traktat z Lizbony wprowadził zmiany do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską przez przyznanie kompetencji Unii (pojęcie to zastępuje wyrazy „Wspólnota” i „Wspólnota Europejska”) w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Wynika to w szczególności z art. 1 ust. 3 lit. Traktatu o Unii Europejskiej, który stanowi, że „Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym.” Kwestie uwzględnione wcześniej w tytule VI Traktatu UE (dawny „trzeci filar”) wchodzą obecnie w zakres rozdziałów 4 („Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych”) oraz 5 („Współpraca policyjna”) w tytule V („Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości”) TFUE.

(ii) Konieczność dopilnowania, aby prace agencji w dalszym ciągu koncentrowały się na najważniejszych obszarach, z uwzględnieniem jej ograniczonych zasobów finansowych i ludzkich.

(iii) Potrzeba zapewnienia ciągłości w pracach Agencji, w szczególności biorąc pod uwagę znaczenie dostarczania przez Agencję na przestrzeni lat obiektywnych, wiarygodnych i porównywalnych danych.

W związku z powyższym Komisja proponuje, aby w wieloletnich ramach prac agencji na lata 2013-2017 uwzględnione zostały następujące dziedziny tematyczne:

- a) dostęp do wymiaru sprawiedliwości;
- b) ofiary przestępstw;
- c) społeczeństwo informacyjne, a w szczególności poszanowanie życia prywatnego i ochrona danych osobowych;
- d) integracja Romów;
- e) współpraca policyjna, z uwzględnieniem specyficznego charakteru tego obszaru;
- f) współpraca wymiarów sprawiedliwości, z uwzględnieniem specyficznego charakteru tej współpracy w przypadku gdy odnosi się ona do spraw karnych;
- g) prawa dziecka;
- h) dyskryminacja ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;

- i) imigracja i integracja migrantów; kontrola granic i wizy; azyl;
- j) rasizm, ksenofobia i podobne formy nietolerancji.

3.2. Podstawa prawna

Podstawą prawną wieloletnich ram prac na lata 2007-2012 jest art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 168/2007 ustanawiającego agencję. Artykuł ten nie może jednak dłużej służyć jako podstawa prawna, ponieważ w rozumieniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-133/06²³ stanowi on wtórną podstawę prawną.

W związku z powyższym podstawą prawną niniejszego wniosku powinno być postanowienie Traktatu. Wobec braku innych (bardziej szczegółowych) postanowień, za podstawę prawną należy uznać podstawę prawną rozporządzenia dotyczącego agencji, które zostało przyjęte na podstawie art. 308 dawnego Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. Po wejściu w życie Traktatu z Lizbony zmieniona wersja tego artykułu stała się art. 352 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma bezpośredniego wpływu na budżet UE. Agencja będzie opracowywać projekty w ramach zaproponowanych dziedzin, w odniesieniu do których władza budżetowa przeznaczyła już środki.

5. SZCZEGÓŁOWE WYJAŚNIENIE WNIOSKU

Dziedziny tematyczne działalności agencji (art. 2) umożliwiają jej zajmowanie się wszelkimi kwestiami praw podstawowych wchodzącymi w zakres prawa wspólnotowego, które mogą wystąpić w danej dziedzinie tematycznej.

- *Dostęp do wymiaru sprawiedliwości*: w programie sztokholmskim podkreślono potrzebę lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości w UE. Dziedzina ta mogłaby objąć takie zagadnienia jak skuteczna ochrona sądowa, w tym dostęp do skutecznego i niezależnego wymiaru sprawiedliwości oraz gwarancja sprawiedliwego procesu. Agencja opublikowała sprawozdania dotyczące tej dziedziny („Access to justice in Europe: an overview of challenges and opportunities” [Dostęp do wymiaru sprawiedliwości w Europie: przegląd wyzwań i szans], „EU Minorities and Discrimination Survey” [Ankieta na temat mniejszości i dyskryminacji w UE]) i powinna kontynuować gromadzenie danych na temat różnych kwestii dotyczących dostępu do sprawiedliwości, w tym prawa umów i praw konsumentów.
- *Ofiary przestępstw*: pośrednio agencja poruszyła problem ofiar przestępstw w sprawozdaniach „Access to justice in Europe: – an overview of challenges and opportunities” [Dostęp do wymiaru sprawiedliwości w Europie: Przegląd wyzwań i szans] oraz w „EU Minorities and Discrimination Survey” . W świetle rosnącej liczby inicjatyw UE dotyczących praw ofiar, prace agencji powinny obejmować

²³ Wyrok z dnia 6 maja 2008 r., Parlament Europejski przeciwko Radzie, sprawa C-133/06, Zb.Orz. 2008, s. I-3189.

między innymi kwestie ochrony ofiar, wsparcia dla ofiar przestępstw, statusu prawnego, świadomości w zakresie przysługujących praw, ofiar wymagających szczególnej opieki oraz odszkodowania za poniesione szkody.

- *Spółeczeństwo informacyjne, w szczególności poszanowanie życia prywatnego i ochrona danych osobowych:* w ramach tej dziedziny tematycznej agencja może gromadzić dane w szczególności na temat wpływu środowiska internetowego na prawa podstawowe, takie jak ochrona danych osobowych i prywatności. Znaczenie tych problemów zostało podkreślone przez Parlament Europejski. W tym obszarze agencja przeprowadziła pewne działania (sprawozdanie „Data Protection in the European Union: the role of National Data Protection Authorities” [Ochrona danych w Unii Europejskiej: rola krajowych organów ochrony danych]) i oczekuje się, że wkrótce będzie dysponować wiedzą fachową na ten temat. Zadania polegające na pozyskiwaniu przez agencję danych w tej dziedzinie mogłyby przyczynić się do sprawnego wdrożenia nowych ram prawnych UE dotyczących ochrony danych.
- *Integracja Romów:* integracja Romów stanowi wyraźny priorytet dla UE. W komunikacie pt. „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” Komisja zwraca się do agencji, aby we współpracy z innymi właściwymi organami – takimi jak Eurofound – pozyskała we wszystkich 27 państwach członkowskich dane na temat sytuacji Romów w odniesieniu do dostępu do zatrudnienia, edukacji, opieki zdrowotnej i mieszkań, jak również aby nawiązała współpracę z państwami członkowskimi w celu opracowania metod monitorowania, które mogą posłużyć do analizy porównawczej sytuacji Romów w całej Europie²⁴. Dane będą również pochodzić ze specjalnych badań finansowanych w ramach tematu „Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne” siódmego programu ramowego UE. W ciągu ostatnich lat agencja uzyskała fachową wiedzę w zakresie gromadzenia danych na temat problematyki Romów, o czym świadczą jej sprawozdania: „Housing conditions of Roma and Travellers in the EU” [Warunki mieszkaniowe Romów i Wędrowców na terenie UE], „The situation of Roma EU citizens moving to and settling in other EU Member States” [Sytuacja Romów będących obywatelami UE, którzy przemieszczają się do innych państw członkowskich UE i tam się osiedlają] i „EU Minorities and Discrimination Survey” [Mniejszości UE i badanie na temat dyskryminacji].
- *Współpraca policyjna z uwzględnieniem specyficznego charakteru tej dziedziny:* usunięcie tzw. „filarów” wraz z wejściem w życie Traktatu z Lizbony powinno prowadzić do włączenia współpracy policyjnej do dziedzin tematycznych agencji, umożliwiając jej gromadzenie danych, pod warunkiem że wchodzi to w zakres kompetencji UE i bez uszczerbku dla trwających prac mających na celu poprawę statystyk na temat przestępczości. Agencja stosuje już istniejące lub dostarczone przez państwa członkowskie dane w celu uniknięcia powielenia prac organów ścigania.
- *Współpraca wymiarów sprawiedliwości z uwzględnieniem specyficznego charakteru tej współpracy, w przypadku gdy odnosi się ona do spraw karnych:* obszar ten obejmuje współpracę sądową w sprawach cywilnych i handlowych, a także w sprawach karnych. Usunięcie tzw. „filarów” uzasadnia włączenie tego obszaru do

²⁴

COM(2011) 173 wersja ostateczna.

dziedzin tematycznych agencji. Agencja mogłaby gromadzić dane między innymi na temat kwestii związanych ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej, terroryzmem i handlem ludźmi.

- *Prawa dziecka*: propagowanie i ochrona praw dziecka należą do tych celów UE, które zostały jeszcze bardziej uwypuklone w Traktacie z Lizbony. W ramach tej dziedziny tematycznej agencja może przyczynić się do wdrożenia „Agendy UE na rzecz praw dziecka”, gromadząc dane dotyczące kwestii takich jak wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku oraz dzieci w szczególnie trudnych sytuacjach, jak również wykorzystując w praktyce opracowane przez agencję wskaźniki dotyczące praw dziecka²⁵. Walka z ubóstwem dzieci jest dla UE priorytetem; prowadzone przez agencję badania na ten temat przyczyniłyby się do realizacji przyszłych zaleceń Komisji w sprawie ubóstwa dzieci. Agencja opublikowała sprawozdania dotyczące dzieci („Child Trafficking in the EU: Challenges, perspectives and good practices” [Handel dziećmi w UE – wyzwania, perspektywy i dobre praktyki], „Separated asylum seeking children in EU Member States” [Dzieci bez opieki ubiegające się o azyl w państwach członkowskich UE]), zrealizowała projekty edukacyjne takie jak kalendarz szkolny „S’cool agenda”, podręcznik dla nauczycieli „Excursions to the past – teaching for the future” [Wycieczki do przeszłości – nauka na przyszłość] oraz przeprowadziła badania dotyczące „Roli historycznych miejsc i muzeów w edukacji na temat Holokaustu i edukacji o prawach człowieka w UE”. W ramach tej dziedziny tematycznej prace agencji mogą także dotyczyć kwestii takich jak: edukacja, włączenie społeczne, polityka dotycząca młodzieży i oraz inne odpowiednie polityki unijne.
- *Dyskryminacja ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną*: oczekuje się, że agencja nadal będzie gromadzić dane na temat dyskryminacji. Agencja zajmuje się przyczynami dyskryminacji wymienionymi w art. 21 Karty praw podstawowych UE, z wyjątkiem dyskryminacji ze względu na płeć, ponieważ działalność podjął już Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, który jest odpowiedzialny za gromadzenie danych na ten temat. Jednakże w pracach dotyczących dyskryminacji różnego rodzaju agencja powinna mieć możliwość uwzględnienia kwestii płci i włączenia tej perspektywy w sprawozdaniach, w ścisłej współpracy z EIGE. W ramach tej dziedziny tematycznej prace agencji powinny objąć kwestie dyskryminacji różnego rodzaju, dyskryminacji w miejscu pracy oraz kwestie związane z ograniczaniem ubóstwa i włączeniem społecznym. W ciągu ostatnich lat agencja opublikowała wiele sprawozdań dotyczących tego obszaru, takich jak „Homophobia, transphobia and discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity” [Homofobia, transfobia i dyskryminacja ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową], „Respect for and protection of persons belonging to minorities” [Poszanowanie i ochrona osób należących do mniejszości], „Migrants, minorities and employment – Exclusion and discrimination in the 27 Member States of the EU” [Migranci, mniejszości i zatrudnienie – wykluczenie i dyskryminacja w 27 państwach członkowskich UE], „EU Minorities and Discrimination Survey” [Badanie na temat na temat mniejszości i dyskryminacji w UE], „The legal

²⁵

COM(2011) 60 wersja ostateczna.

protection of persons with mental health problems under non-discrimination law” [Ochrona prawna osób z problemami dotyczącymi zdrowia psychicznego zgodnie z przepisami antydyskryminacyjnymi], „Handbook on European non-discrimination law” [Podręcznik europejskich przepisów antydyskryminacyjnych], „The impact of the Racial Equality Directive – Views of trade unions and employers in the EU” [Wpływ dyrektywy o równości rasowej – opinie związków zawodowych i organizacji pracodawców w UE], „Experience of Discrimination, Social Marginalisation and Violence among Muslim and non-Muslim Youth” [Doświadczenia związane z dyskryminacją, marginalizacją społeczną oraz przemocą wśród młodzieży muzułmańskiej i innej niż muzułmańska] i „Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: the situation in EU” [Rasizm, dyskryminacja etniczna i wykluczenie migrantów i mniejszości w sporcie: sytuacja w UE].

- *Imigracja i integracja migrantów; kontrola granic i wizy; azyl*: kwestie traktowania osób przekraczających granice oraz warunków panujących w ośrodkach przetrzymywania legalnych i nielegalnych imigrantów, jak również dotyczące ofiar handlu ludźmi, wzbudziły szczególne kontrowersje z punktu widzenia praw podstawowych. *Integracja migrantów* jest ściśle związana z imigracją, w tej dziedzinie tematycznej prawa podstawowe odgrywają istotną rolę. Należy też wziąć pod uwagę aspekty związane ze zmniejszeniem ubóstwa i integracją społeczną. W większości instrumentów prawnych regulujących kwestie *granic i wiz* występują konkretne klauzule dotyczące przestrzegania podstawowych praw i wolności. W ramach tej dziedziny tematycznej można rozpatrywać praktyki „tworzenia profili etnicznych”. Znaczna część ustawodawstwa UE dotyczy kwestii *azylu*; tu prawa podstawowe mają zasadnicze znaczenie. Agencja powinna w dalszym ciągu pracować nad gromadzeniem danych na ten temat w ścisłej współpracy z Europejskim Urzędem Wsparcia w dziedzinie Azylu. W ostatnich latach agencja opublikowała wiele sprawozdań dotyczących wyżej wspomnianych kwestii („Migrants in an irregular situation: access to healthcare in 10 EU Member States” [Migranci o nieuregulowanym statusie: dostęp do opieki zdrowotnej w 10 państwach członkowskich UE], „Migrants, minorities and employment – Exclusion and discrimination in the 27 Member States of the EU” [Migranci, mniejszości i zatrudnienie – wykluczenie i dyskryminacja w 27 państwach członkowskich UE], „Migrants in an irregular situation employed in domestic work: fundamental rights challenges for the EU and its Member States” [Migranci o nieuregulowanym statusie zatrudnieni w gospodarstwach domowych: wyzwania w zakresie praw podstawowych dla UE i jej państw członkowskich], „The asylum-seeker perspective: access to effective remedies and the duty to inform applicants” [Perspektywa osoby ubiegającej się o azyl: dostęp do skutecznych środków odwoławczych i obowiązek poinformowania wnioskodawcy], „Detention of third country nationals in return procedures” [Przetrzymywanie obywateli państw trzecich w ramach procedur powrotu], „Separated asylum seeking children in EU Member States” [Dzieci bez opieki ubiegające się o przyznanie azylu w państwach członkowskich UE], „Coping with a fundamental rights emergency: The situation of persons crossing the Greek land border in an irregular manner” [Radzenie sobie z sytuacjami wyjątkowymi w obszarze praw podstawowych: sytuacja osób nielegalnie przekraczających grecką granicę lądową]) i przeprowadziła szkolenia w zakresie praw podstawowych dla straży granicznej we współpracy z agencją FRONTEX. Agencja powinna kontynuować tę współpracę. Zgodnie z oczekiwaniami zainteresowanych stron

agencja będzie kontynuowała gromadzenie danych dotyczących kwestii w ramach tej dziedziny tematycznej.

- *Rasizm, ksenofobia i podobne formy nietolerancji*: ta dziedzina tematyczna została określona w samym rozporządzeniu. Agencja posiada znaczącą wiedzę fachową w zakresie gromadzenia danych w tej dziedzinie, o czym świadczą jej sprawozdania „Antisemitism: summary overview” [Antysemityzm: podsumowanie], „Understanding and preventing ethnic profiling: a guide” [Zrozumienie profili etnicznych i zapobieganie ich tworzeniu: przewodnik], „Experience of Discrimination, Social Marginalisation and Violence among Muslim and non-Muslim Youth” [Doświadczenia związane z dyskryminacją, marginalizacją społeczną oraz przemocą wśród młodzieży muzułmańskiej i innej niż muzułmańska] i „Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: the situation in the EU” [Rasizm, dyskryminacja etniczna i wykluczenie migrantów i mniejszości w sporcie: sytuacja w UE]. W tej dziedzinie należy położyć szczególny nacisk na problemy tworzenia profili etnicznych, rasizmu, nawoływania do nienawiści i przestępstw z nienawiści na tle ksenofobicznym, jak również na badanie trendów społecznych prowadzących do tych zjawisk, w ujęciu prewencyjnym.

Wniosek

DECYZJA RADY

**ustanawiająca wieloletnie ramy prac
dla Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2013-2017**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 352,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej²⁶,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego²⁷,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Biorąc pod uwagę cele powstania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „agencją”) oraz aby umożliwić odpowiednie wykonywanie jej zadań, konkretne dziedziny tematyczne jej działalności powinny zostać określone w wieloletnich ramach prac obowiązujących przez okres pięcioletni, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 168/2007 z 15 lutego 2007 r. ustanawiającym Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej²⁸.
- (2) Pierwsze wieloletnie ramy prac zostały przyjęte decyzją Rady 2008/203/WE z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 168/2007 w odniesieniu do przyjęcia wieloletnich ram prac Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na lata 2007–2012.
- (3) Wieloletnie ramy prac powinny mieścić się wyłącznie w zakresie prawa unijnego.
- (4) Wieloletnie ramy prac powinny być zgodne z priorytetami Unii Europejskiej i należyć uwzględniać przesłania wynikające z rezolucji Parlamentu Europejskiego i konkluzji Rady w dziedzinie praw podstawowych.
- (5) Wieloletnie ramy prac powinny należyć uwzględniać zasoby ludzkie i finansowe agencji.

²⁶ Dz.U. C [...] z [...], s.[...].

²⁷ Dz.U. C [...] z [...], s.[...].

²⁸ Dz.U. L 53 z 22.2.2007, s. 1.

- (6) Wieloletnie ramy prac powinny zawierać przepisy zapewniające komplementarność kompetencji agencji oraz innych organów, biur i agencji Unii, jak również Rady Europy i innych organizacji międzynarodowych działających w dziedzinie praw podstawowych. Najważniejszymi agencjami i organami Unii działającymi w dziedzinach objętych niniejszymi wieloletnimi ramami prac są Europejski Urząd Wsparcia ds. Polityki Azylowej (EASO) ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 439/2010²⁹, Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex) ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004³⁰, Europejska Sieć Migracyjna ustanowiona decyzją Rady 2008/381/WE³¹, Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 1922/2006³², Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 45/2001³³, Europejska Jednostka Współpracy Sądowej (Eurojust) ustanowiona decyzją Rady 2002/187/WSiSW³⁴, Europejski Urząd Policji (Europol) ustanowiony decyzją Rady 2009/371/WSiSW³⁵, Europejskie Kolegium Policyjne (CEPOL) ustanowione decyzją Rady 2005/681/WSiSW³⁶, Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości ustanowiona rozporządzeniem (UE) nr 1077/2011³⁷ i Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) ustanowiona rozporządzeniem (EWG) nr 1365/75³⁸.
- (7) Wśród tematycznych dziedzin działalności agencji, wieloletnie ramy prac powinny obejmować takie kwestie jak zwalczanie rasizmu, ksenofobii i podobnych form nietolerancji.
- (8) Ze względu na znaczenie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym dla UE – która stała się jednym z pięciu celów strategii na rzecz wzrostu gospodarczego „Europa 2020” – agencja powinna podczas gromadzenia i rozpowszechniania danych w dziedzinach tematycznych, ustanowionych niniejszą decyzją rozpatrzyć przesłanki gospodarcze i społeczne umożliwiające skuteczne korzystanie z praw podstawowych.
- (9) Przygotowując swój wniosek, Komisja zasięgnęła opinii zarządu Agencji Praw Podstawowych i otrzymała pisemne uwagi w dniu 18 października 2011 r.
- (10) Na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji, o ile pozwalają na to jej zasoby ludzkie i finansowe, agencja może podejmować działania wykraczające poza dziedziny tematyczne określone w wieloletnich ramach prac zgodnie z art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 168/2007,

²⁹ Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11.

³⁰ Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1.

³¹ Dz.U. L 131 z 21.5.2008, s. 7.

³² Dz.U. L 403 z 30.12.2006, s. 9.

³³ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

³⁴ Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1.

³⁵ Dz.U. L 121 z 15.5.2009, s. 37.

³⁶ Dz.U. L 256 z 1.10.2005, s. 63.

³⁷ Dz.U. L 286 z 1.11.2011, s. 1.

³⁸ Dz.U. L 139 z 30.5.1975, s. 1.

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1
Wieloletnie ramy prac

1. Niniejszym ustanawia się wieloletnie ramy prac Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „agencją”) na lata 2013-2017.
2. Agencja, zgodnie z art. 3 rozporządzenia (WE) nr 168/2007, wykonuje swoje zadania przewidziane w art. 4 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 168/2007 w dziedzinach tematycznych określonych w art. 2 niniejszej decyzji.

Artykuł 2
Dziedziny tematyczne

Określa się następujące dziedziny tematyczne:

- a) dostęp do wymiaru sprawiedliwości;
- b) ofiary przestępstw;
- c) społeczeństwo informacyjne, w szczególności poszanowanie życia prywatnego i ochrona danych osobowych;
- d) integracja Romów;
- e) współpraca policyjna, z uwzględnieniem specyficznego charakteru tego obszaru;
- f) współpraca wymiarów sprawiedliwości, z uwzględnieniem specyficznego charakteru tej współpracy, w przypadku gdy odnosi się ona do spraw karnych;
- g) prawa dziecka;
- h) dyskryminacja ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, opinie polityczne lub wszelkie inne opinie, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną;
- i) imigracja i integracja migrantów; wizy i kontrola granic; azyl;
- j) rasizm, ksenofobia i podobne formy nietolerancji.

Artykuł 3
Komplementarność i współpraca z innymi organami

1. W celu wdrożenia niniejszych wieloletnich ram prac agencja zapewnia właściwą współpracę i koordynację z odpowiednimi organami, biurami i agencjami Unii, z państwami członkowskimi, z organizacjami międzynarodowymi oraz ze społeczeństwem obywatelskim na zasadach określonych w art. 7, 8 i 10 rozporządzenia (WE) nr 168/2007.

2. Agencja zajmuje się sprawami dotyczącymi dyskryminacji ze względu na płeć jedynie jako częścią jej zadań dotyczących ogólnych problemów związanych z dyskryminacją, o których mowa w art. 2 lit g), i w stopniu odpowiadającym tym zadaniom, uwzględniając fakt, że zbieranie danych na temat równości płci i dyskryminacji ze względu na płeć jest zadaniem Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn³⁹. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn powinny współpracować na zasadach określonych przez umowę o współpracy z dnia 22 listopada 2010 r.

3. Agencja współpracuje z Europejską Fundacją na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound)⁴⁰ na zasadach określonych w umowie o współpracy z dnia 8 października 2009 r.; z Europejską Agencją Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (Frontex)⁴¹ na zasadach określonych w umowie o współpracy z dnia 26 maja 2010 r. Ponadto Agencja współpracuje z Europejskim Urzędem Wsparcia ds. Polityki Azylowej (EASO)⁴², Europejską Siecią Migracyjną⁴³, Europejską Jednostką Współpracy Sądowej (Eurojust)⁴⁴, Europejskim Urzędem Policji (Europol)⁴⁵, Europejskim Kolegium Policyjnym (CEPOL)⁴⁶ oraz Agencją ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości⁴⁷ na zasadach określonych w zawartych w przyszłości odpowiednich umowach o współpracy.

4. Agencja wykonuje swoje zadania w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego, a w szczególności w dziedzinie poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych, bez uszczerbku dla zadań Europejskiego Inspektora Ochrony Danych polegających na zapewnianiu poszanowania podstawowych praw i wolności osób fizycznych, aby zagwarantować, że podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, a w szczególności ich prawo do prywatności są respektowane przez instytucje i organy unijne zgodnie z jego/jej obowiązkami i uprawnieniami określonymi w art. 46 i 47 rozporządzenia (WE) nr 45/2001.

5. Agencja koordynuje swoją działalność z pracami Rady Europy na podstawie art. 9 rozporządzenia (WE) nr 168/2007 oraz umowy między Unią Europejską a Radą Europy w sprawie ustanowienia współpracy między Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej a Radą Europy⁴⁸, o której mowa we wspomnianym artykule.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

³⁹ Ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1922/2006 (Dz.U. L 403 z 30.12.2006, s. 9)

⁴⁰ Ustanowioną rozporządzeniem (UE) nr 1365/75 (Dz.U. L 139 z 30.5.1975, s. 1)

⁴¹ Ustanowiona rozporządzeniem (WE) nr 2007/2004 (Dz.U. L 349 z 25.11.2004, s. 1).

⁴² Ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 439/2010 (Dz.U. L 132 z 29.5.2010, s. 11)

⁴³ Ustanowiona decyzją Rady 2008/381/WE (Dz.U. L 131 z 21.5.2008, s. 7).

⁴⁴ Ustanowiony decyzją Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 63 z 6.3.2002, s. 1).

⁴⁵ Ustanowiony decyzją Rady 2009/371/WSiSW (Dz.U. L 121 z 15.5.2009, s. 37).

⁴⁶ Ustanowione decyzją Rady 2005/681/WSiSW (Dz.U. L 256 z 01.10.2005, s. 63).

⁴⁷ Ustanowiona rozporządzeniem (UE) nr 1077/2011 (Dz.U. L 286 z 1.11.2011, s. 1)

⁴⁸ Dz.U. L 186 z 15.7.2008, s. 7.